

RUỘT NON

(Small Intestine)

TS.BS. Nguyễn Hoàng Vũ
Bộ môn Giải phẫu học

MỤC TIÊU

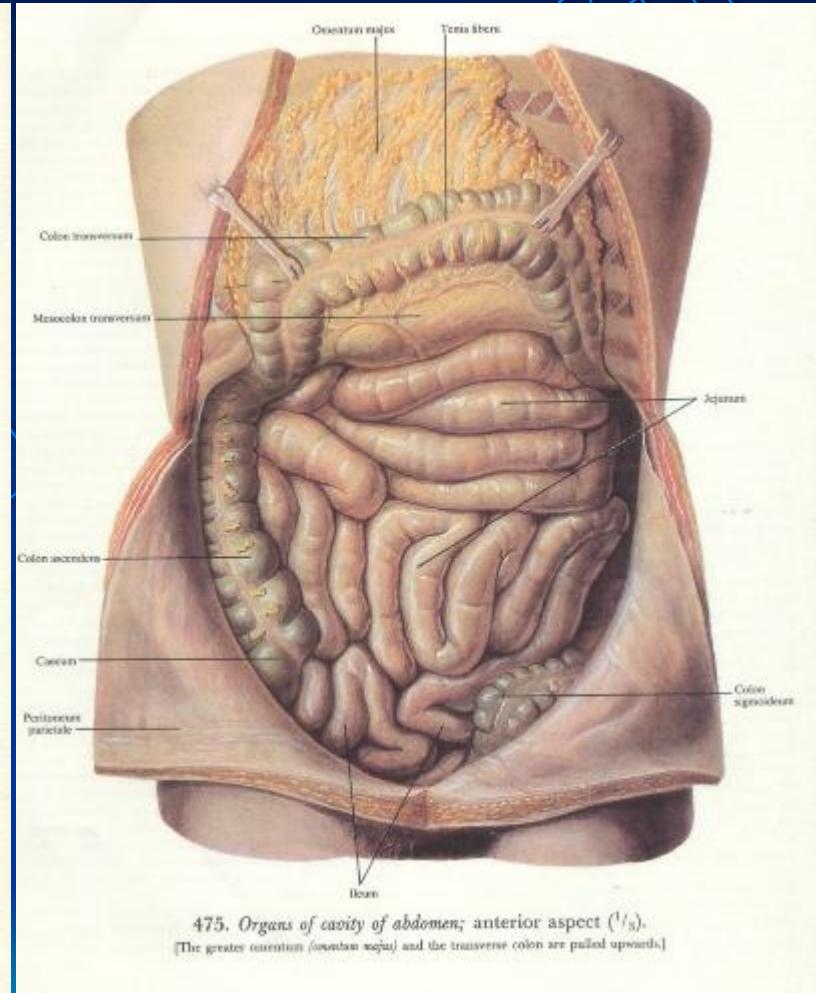
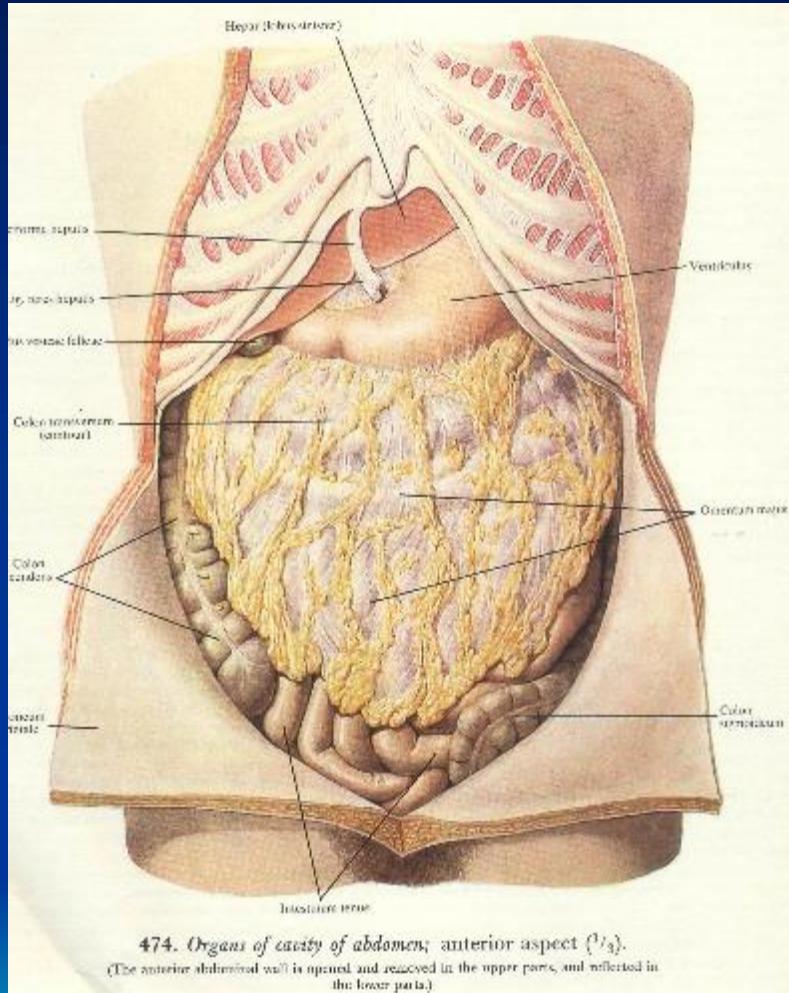
1. Nêu các phần của ruột non.
2. Mô tả liên quan của ruột non.
3. Mô tả mạc treo ruột non và rễ mạc treo ruột non.
4. Mô tả nguyên uỷ, đường đi, phân nhánh của động mạch mạc treo tràng trên.
5. Giải thích vì sao ruột non là tạng di động.
6. Giải thích biến chứng của thủng ruột non.

ĐẠI CƯƠNG

- Thuộc ống tiêu hóa.
- Từ môn vị đến lỗ hôi - manh tràng.
- Ba phần: tá tràng, hỗn tràng, hòi tràng.
(Phần tá tràng mô tả ở bài “Tá Tuy”).
- Tầng dưới mạc treo kết tràng ngang (trừ tá tràng) .
- Hấp thụ chất dinh dưỡng.

Kích thước – Vị trí

- Dài: 5,5m – 9m; Tạo nên các quai ruột hình chữ U, mỗi quai 20 – 25cm.
- Rộng 2 – 3cm; giảm dần từ trên xuống.
- Nằm trong ổ bụng, tầng dưới mạc treo kết tràng ngang (Riêng tá tràng có một phần nằm ở tầng trên)

LIÊN QUAN

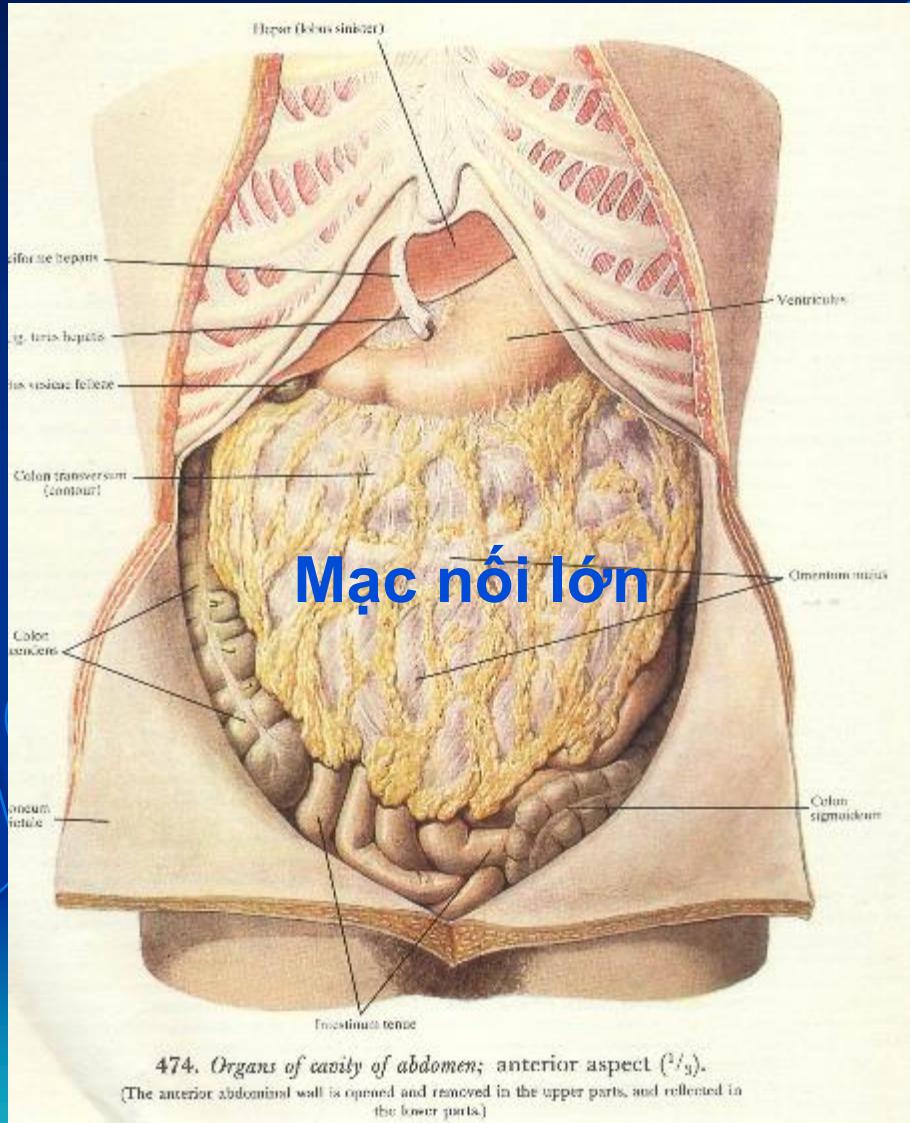
Ruột non nằm trong ổ bụng

Phía trước và sau liên quan với thành bụng.

Hai bên và phía trên liên quan với ruột già.

Phía dưới liên quan với các tạng trong chậu hông
bé (bàng quang, tử cung, trực tràng)

Nguyn

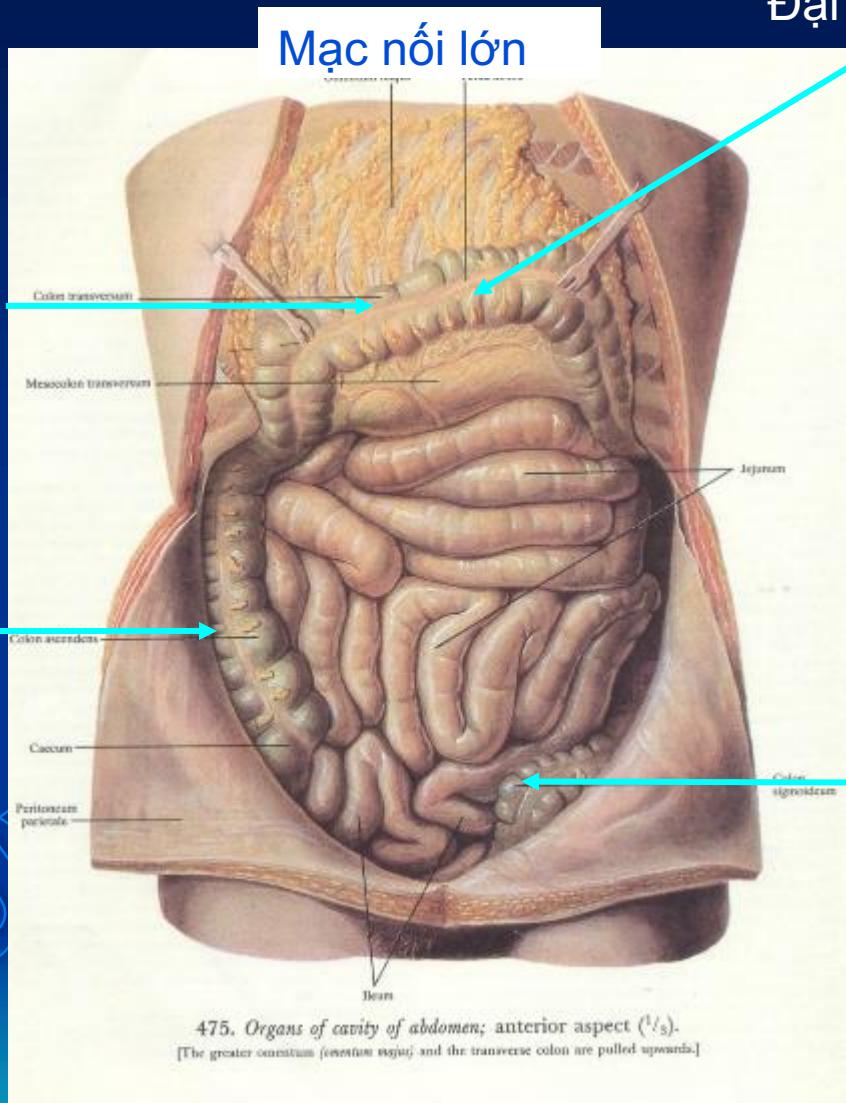
Đại tràng ngang

Đại tràng ngang

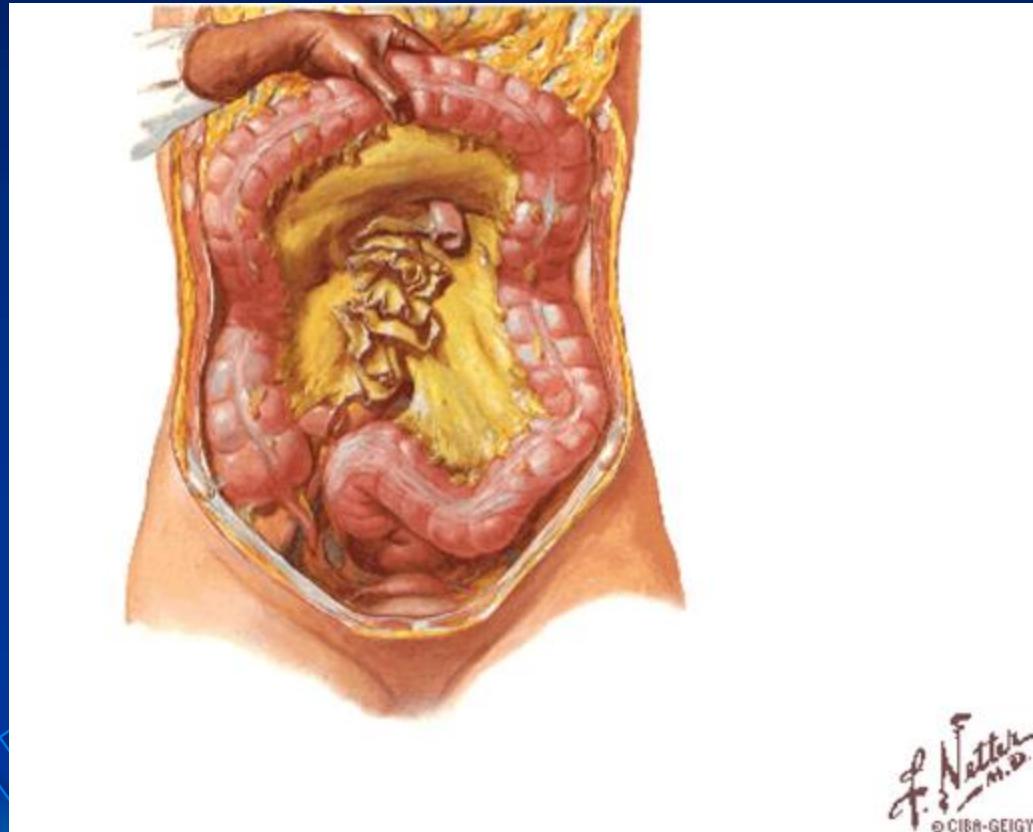
Đại tràng lên

Đại tràng xích ma

Mạc nối lớn

Ng

VU

F. Netter
M.D.
© CIBA-GEIGY

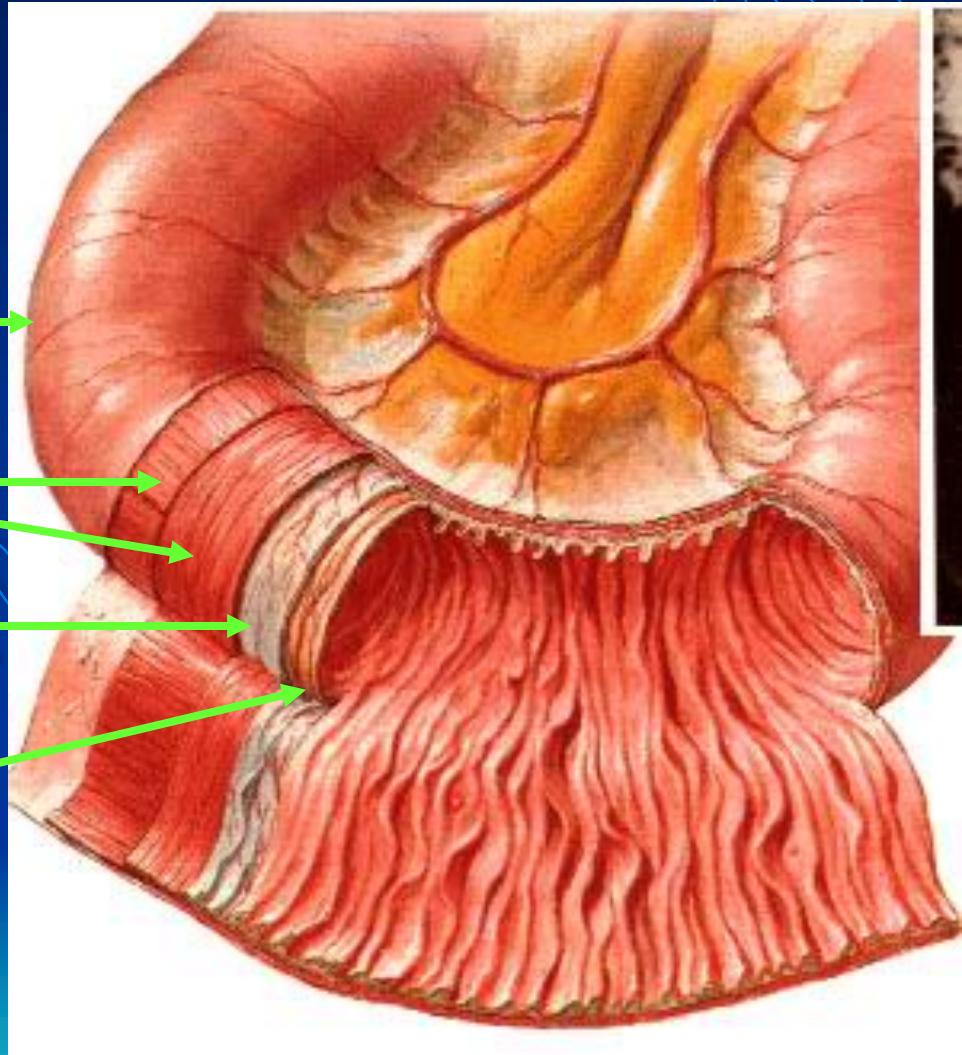
Cấu tạo thành ruột non

Lớp thanh mạc
(phúc mạc tang)

Lớp cơ

Lớp dưới niêm

Lớp niêm mạc

1. Lớp niêm mạc

- **Nếp vòng:**

Tăng diện tích, tăng khả năng hấp thu.

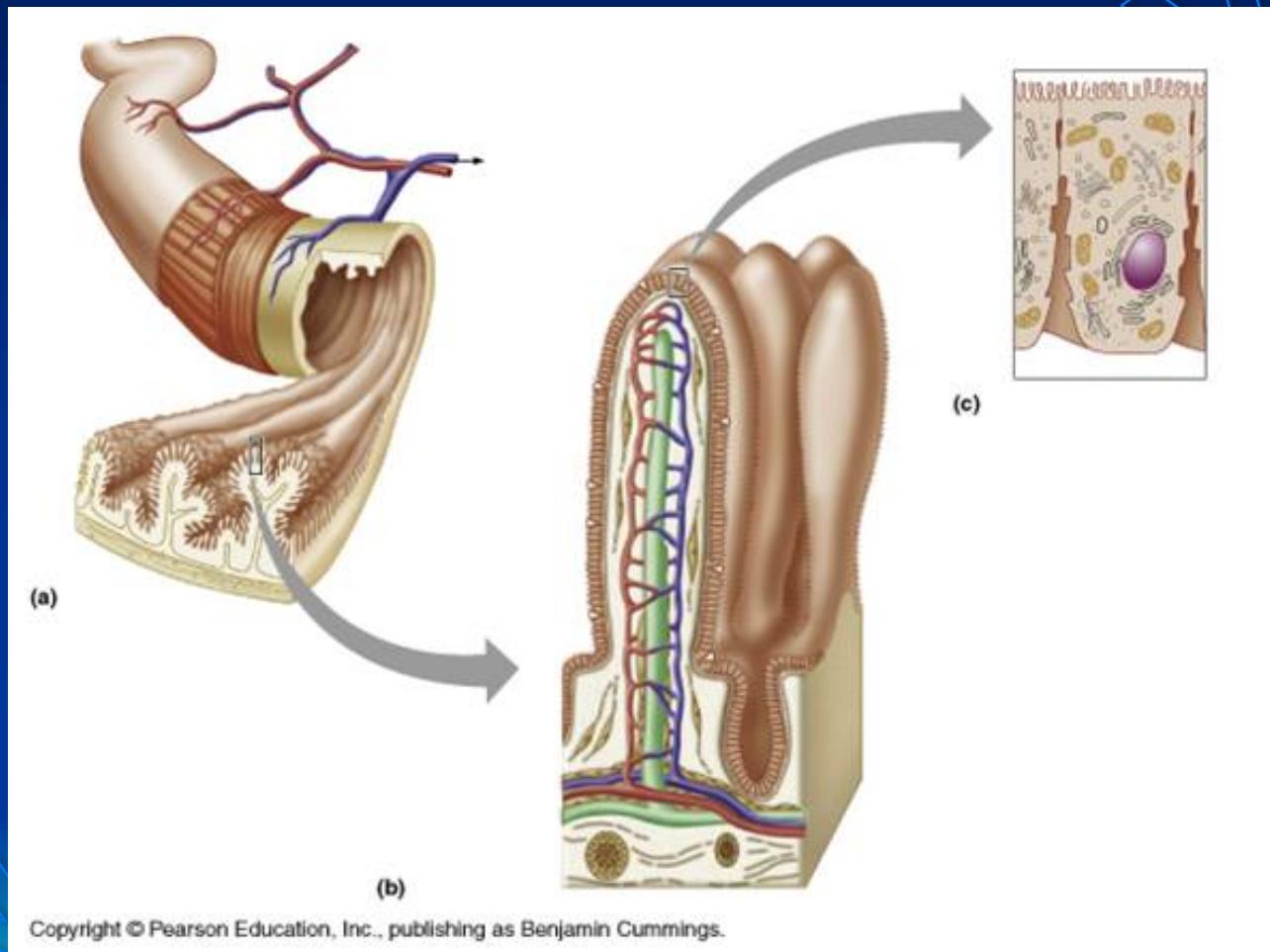
Giảm dần từ trên xuống.

- **Mao tràng:** chứa mạch máu và mạch bạch huyết, có nhiệm vụ hấp thu dưỡng tráp.

- **Nang bạch huyết:**

- **Tuyến ruột:** tiết dịch ruột giúp tiêu hóa thức ăn.

2. Lớp dưới niêm mạc: Chứa mạch máu và thần kinh.

3. Lớp cơ:

- Có vai trò quan trọng trong sự co bóp của ruột, giúp nhào trộn, đẩy thức ăn và dịch, hơi trong lòng ruột.
- Cơ trơn
- Hai lớp:
 - + Cơ dọc: lớp ngoài, vận động đẩy, tạo nên nhu động ruột.
 - + Cơ vòng: lớp trong, vận động co thắt.

5. Lớp thanh mạc:

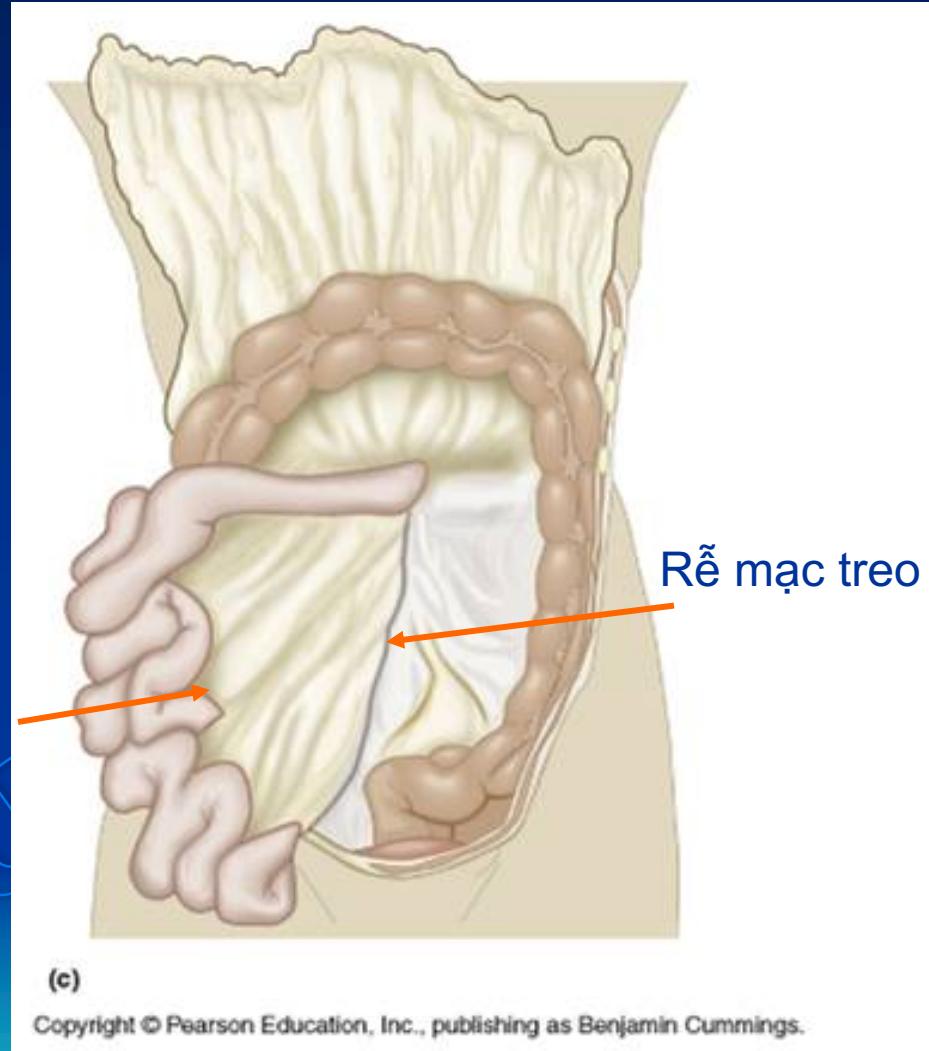
Chính là phúc mạc tạng (xem bài *Phúc mạc*); trơn láng.

MẠC TREO RUỘT NON

- Ruột non được treo vào thành bụng sau bởi mạc treo ruột non. Mạc treo được tạo từ phúc mạc, gồm hai lá, giữa hai lá có động mạch mạc treo tràng trên và các nhánh của nó, cung cấp máu cho ruột.
- Phần mạc treo dính vào thành bụng gọi là rễ mạc treo, phần dính vào ruột gọi là bờ mạc treo.

Ngu

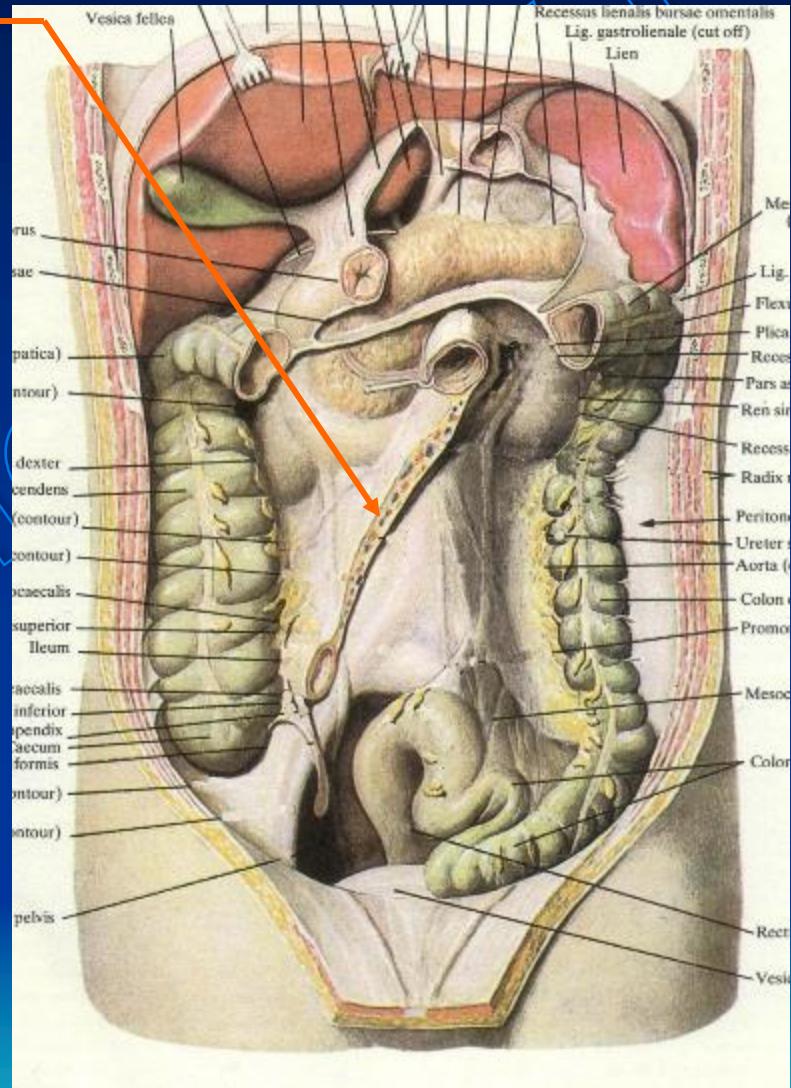
Dr. Vũ

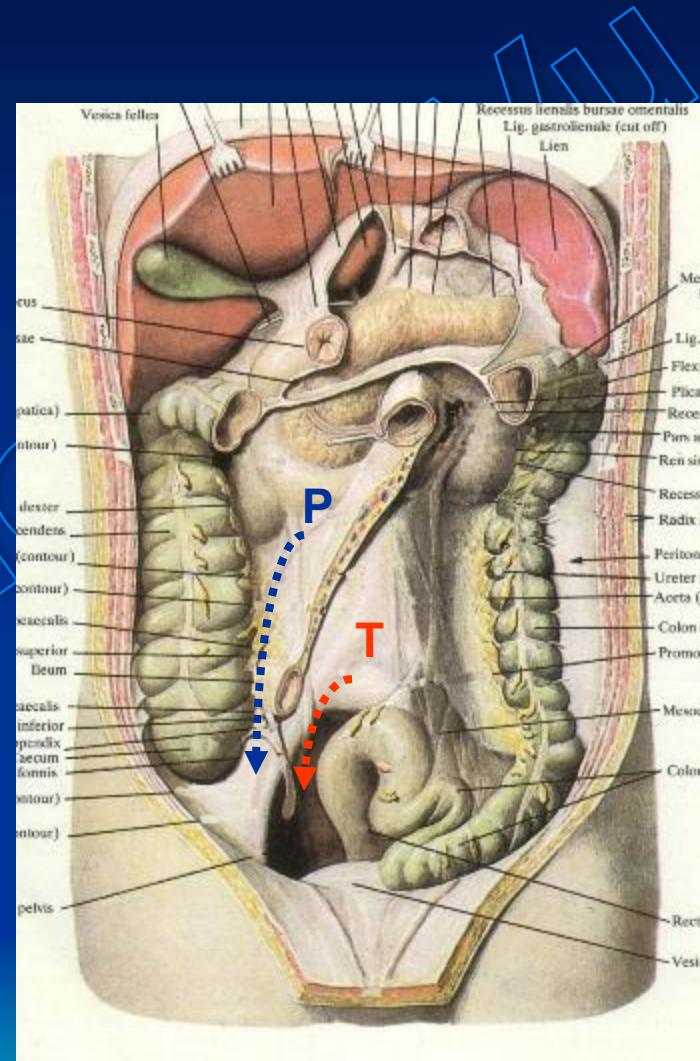
VU

Rẽ mạc treo

- Dính từ góc tá-hỗng tràng đến góc hồi-manh tràng, tương ứng từ bờ trái đốt sống thắt lưng II đến khớp cùng chậu phải; lần lượt đi qua phía trước D3 tá tràng, ĐM chủ bụng, TM chủ dưới, cơ thắt lưng phải, niệu quản phải, ĐM sinh dục phải.

Rẽ mạc treo chia tầng dưới
mạc treo kết tràng ngang
của ổ bụng thành hai khu
phải và trái (*xem bài phúc
mạc*). Khu phải thông với hố
chậu phải, khu trái thông với
chậu hông bé.

2. Bờ mạc treo

Hai lá phúc mạc khi đến bờ mạc treo, gần thành ruột thì tách nhau ra, sau đó bao bọc lấy thành ruột tạo nên lớp thanh mạc của ruột.

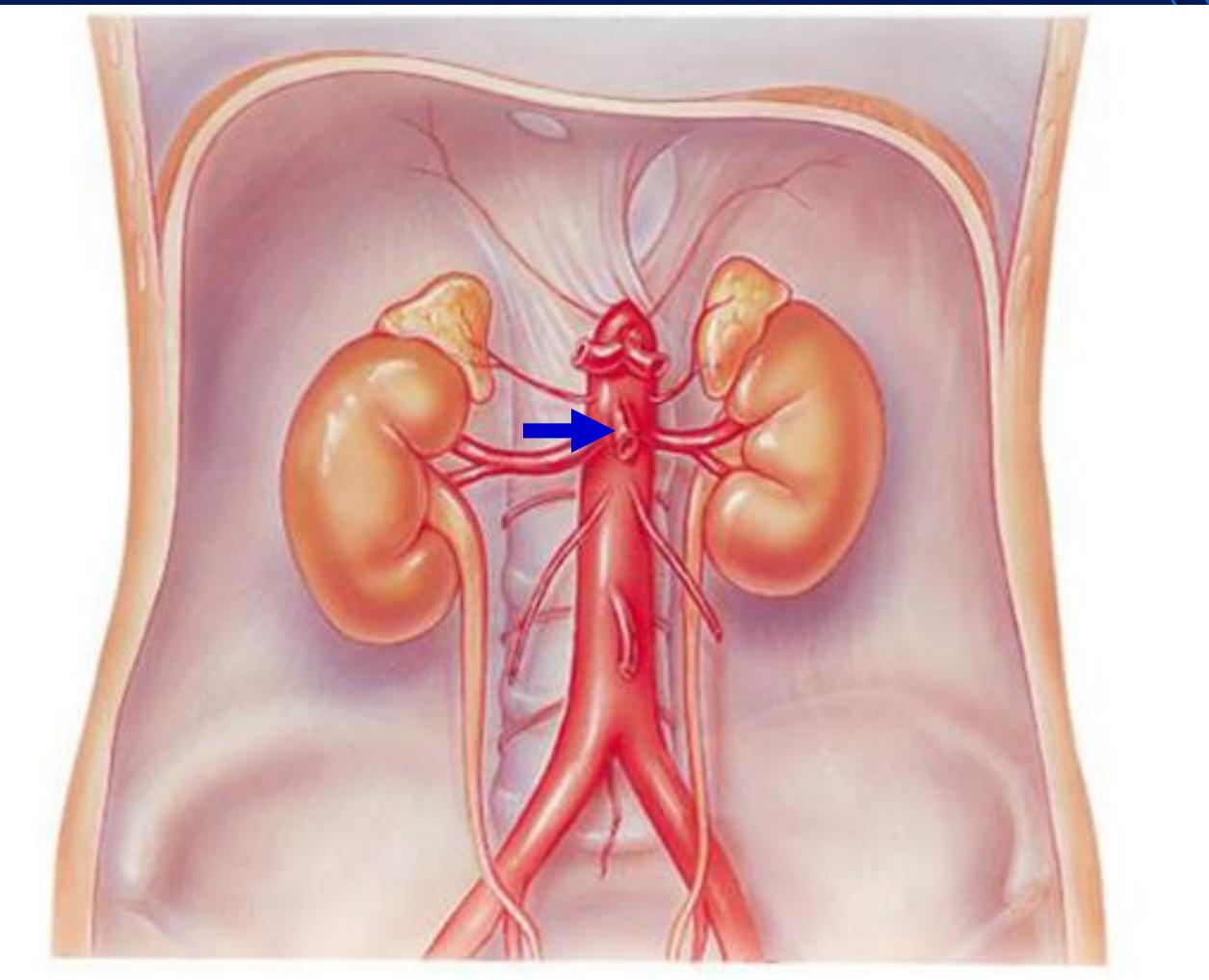
MẠCH MÁU

Động mạch mạc treo tràng trên

Ruột non được cấp máu bởi ĐM mạc treo tràng trên

Nguyên ủy: Từ ĐM chủ bụng, dưới ĐM thân tạng, khoảng giữa đốt sống ngực 12 – thắt lưng 1.

No

Đường đi

Sau đầu tuy, xuống phía trước mỏm móc tuy, đến trước D3 tá tràng, vào rẽ mạc treo rồi phân nhánh trong mạc treo ruột non.

Liên quan của ĐMMTTT

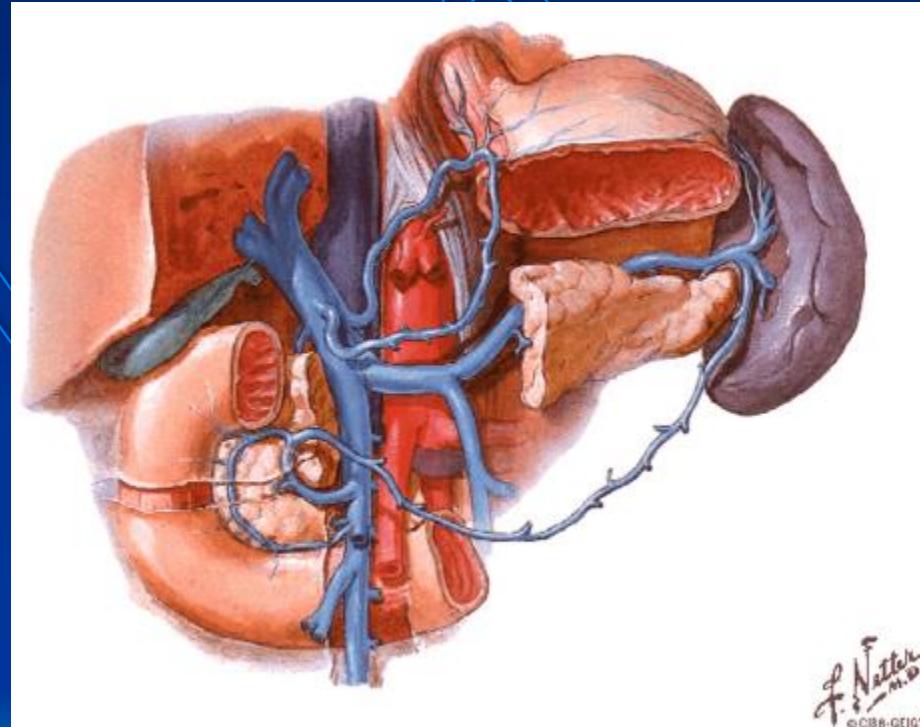
4 đoạn: Sau tuy, trên và trước tá tràng, trong rãnh mạc treo, trong mạc treo

Đoạn sau tuy: khoảng 4-

5cm, nằm giữa ĐM chủ bụng

và khuyết tuy, trong “túi giác

tĩnh mạch”.

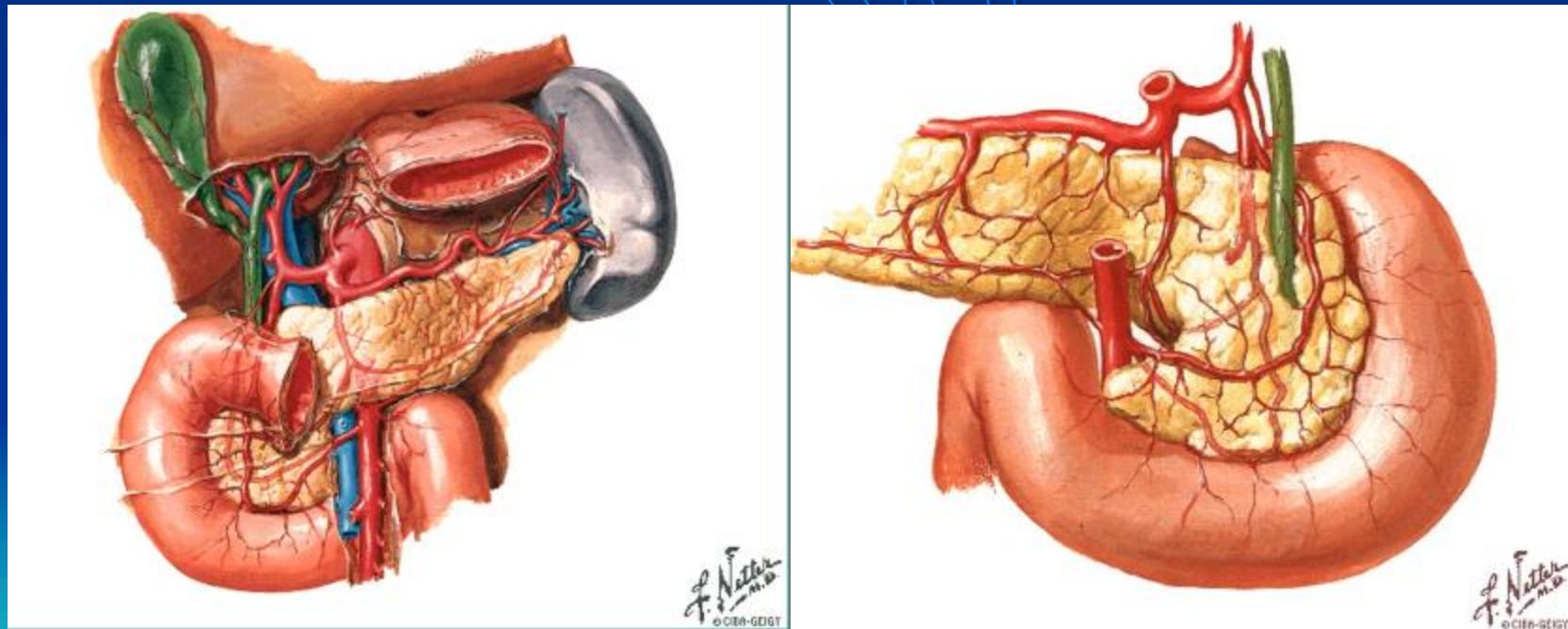
Đoạn trên và trước tá tràng

Trên: eo tụy

Phải: TMMTTT

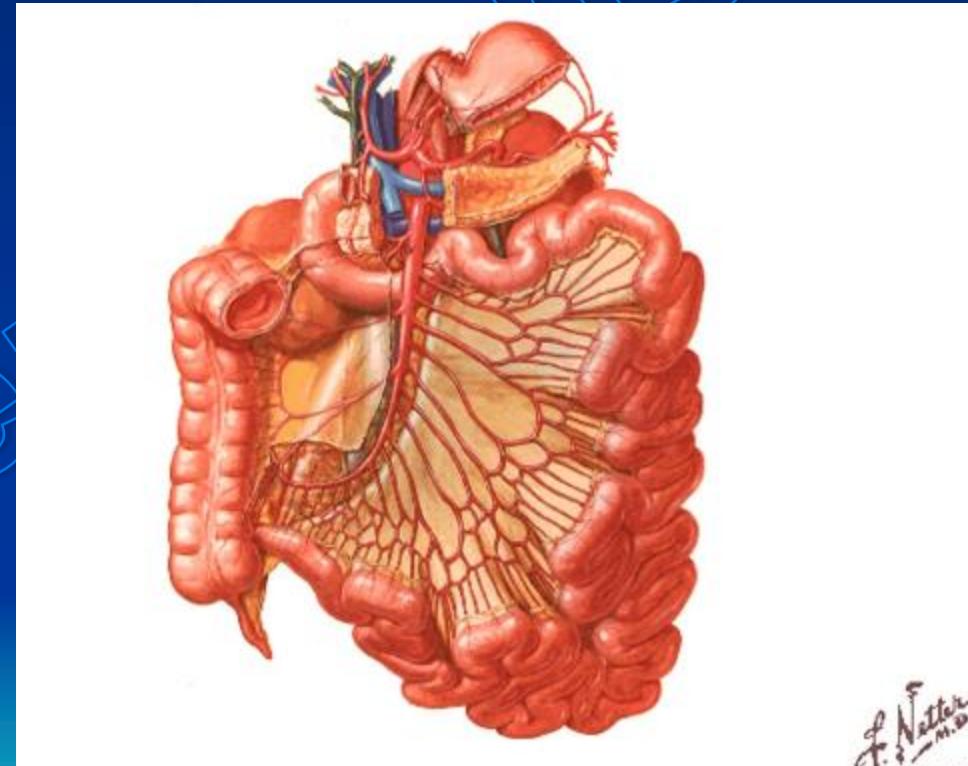
Trái: D4 tá tràng

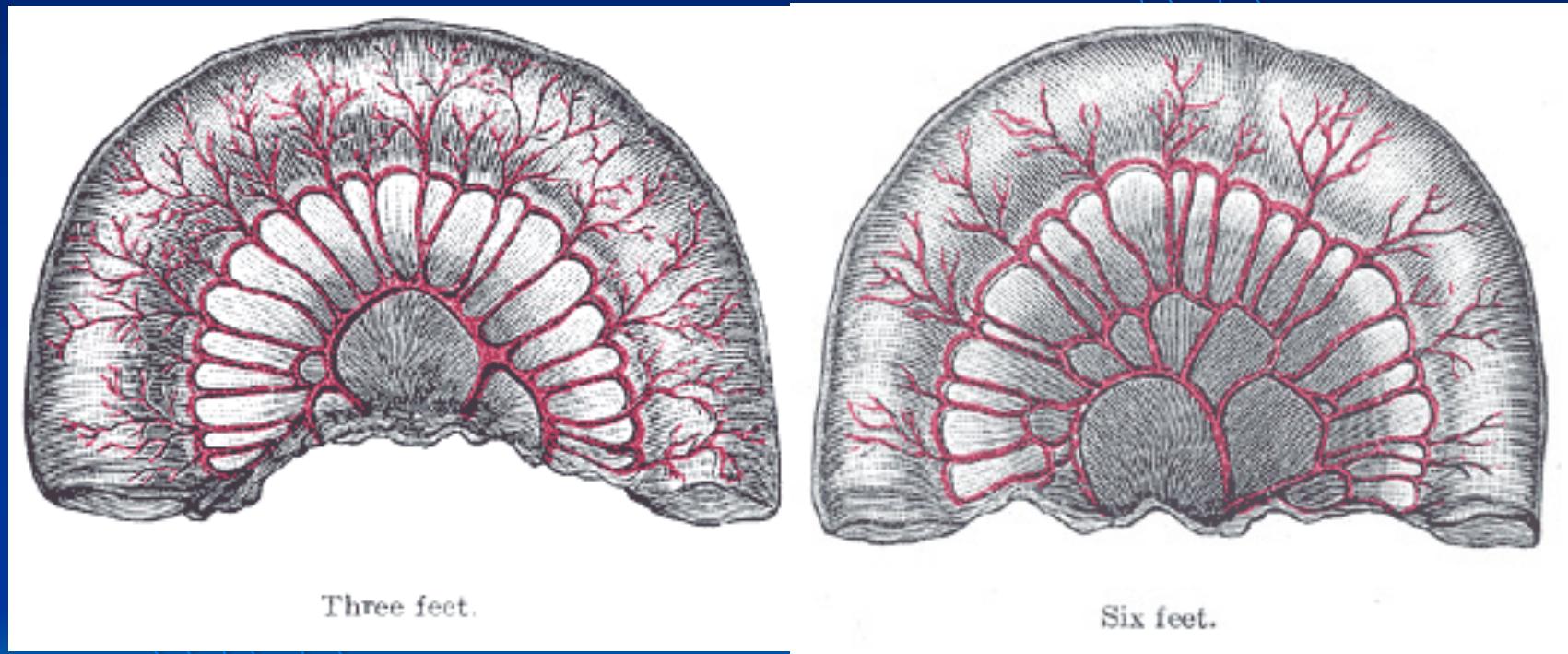
Sau: Mỏm móc tụy và D3 tá tràng

Đoạn trong rễ mạc treo

Đoạn trong mạc treo

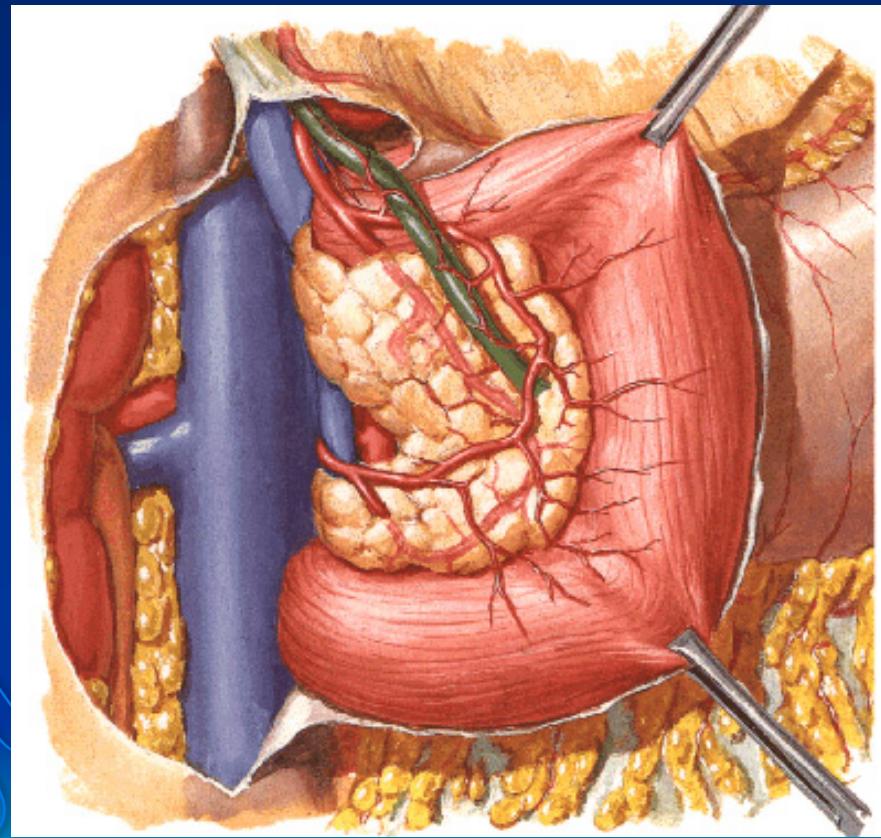
Three feet.

Six feet.

Nhánh bên

ĐMMTTT cung cấp máu cho một phần khối tá tụy, ruột non, một phần ruột già.

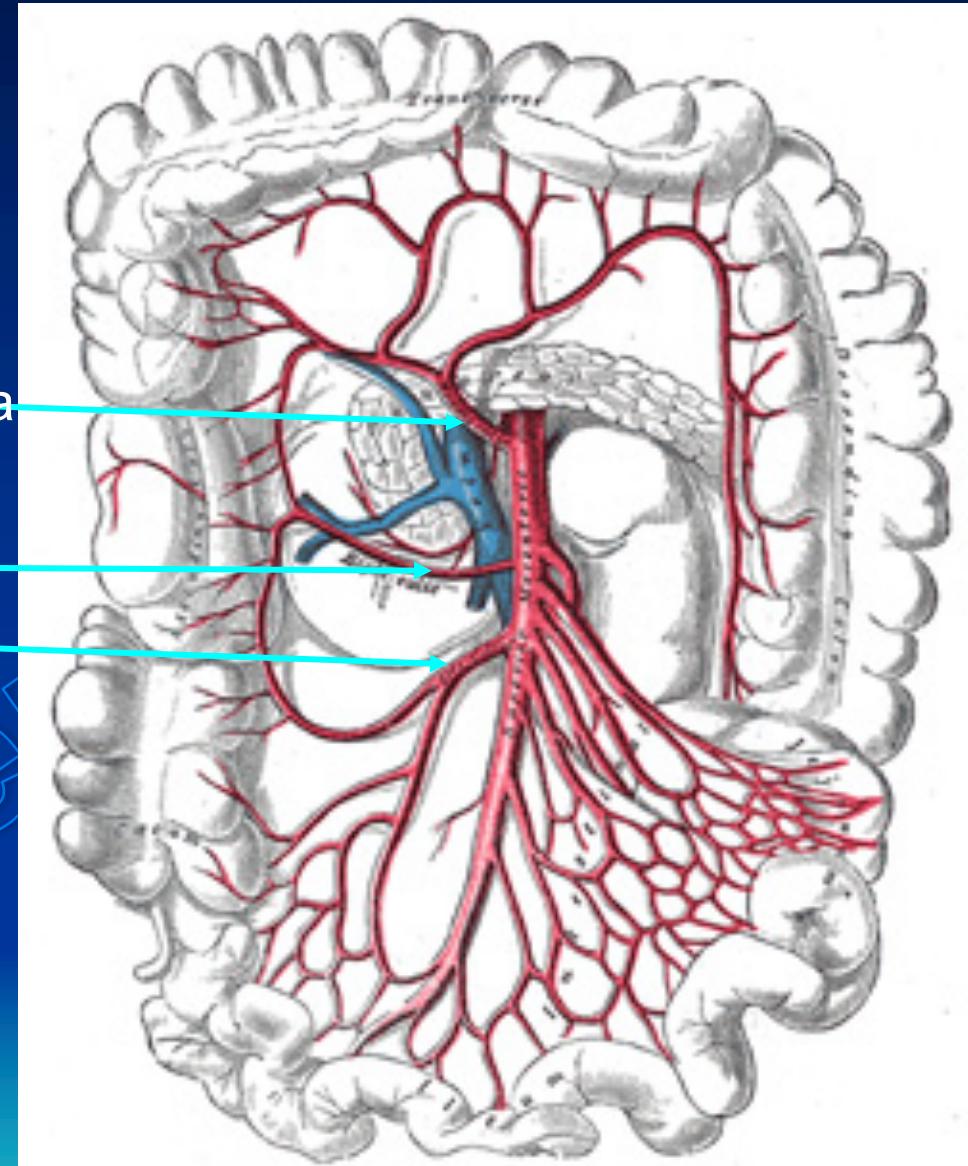
- ĐM tá tụy dưới chung.
- Các ĐM hỗng tràng
- ĐM hồi kết tràng (cho nhiều nhánh, trong đó có nhánh ĐM ruột thừa)
- ĐM kết tràng phải
- ĐM kết tràng giữa

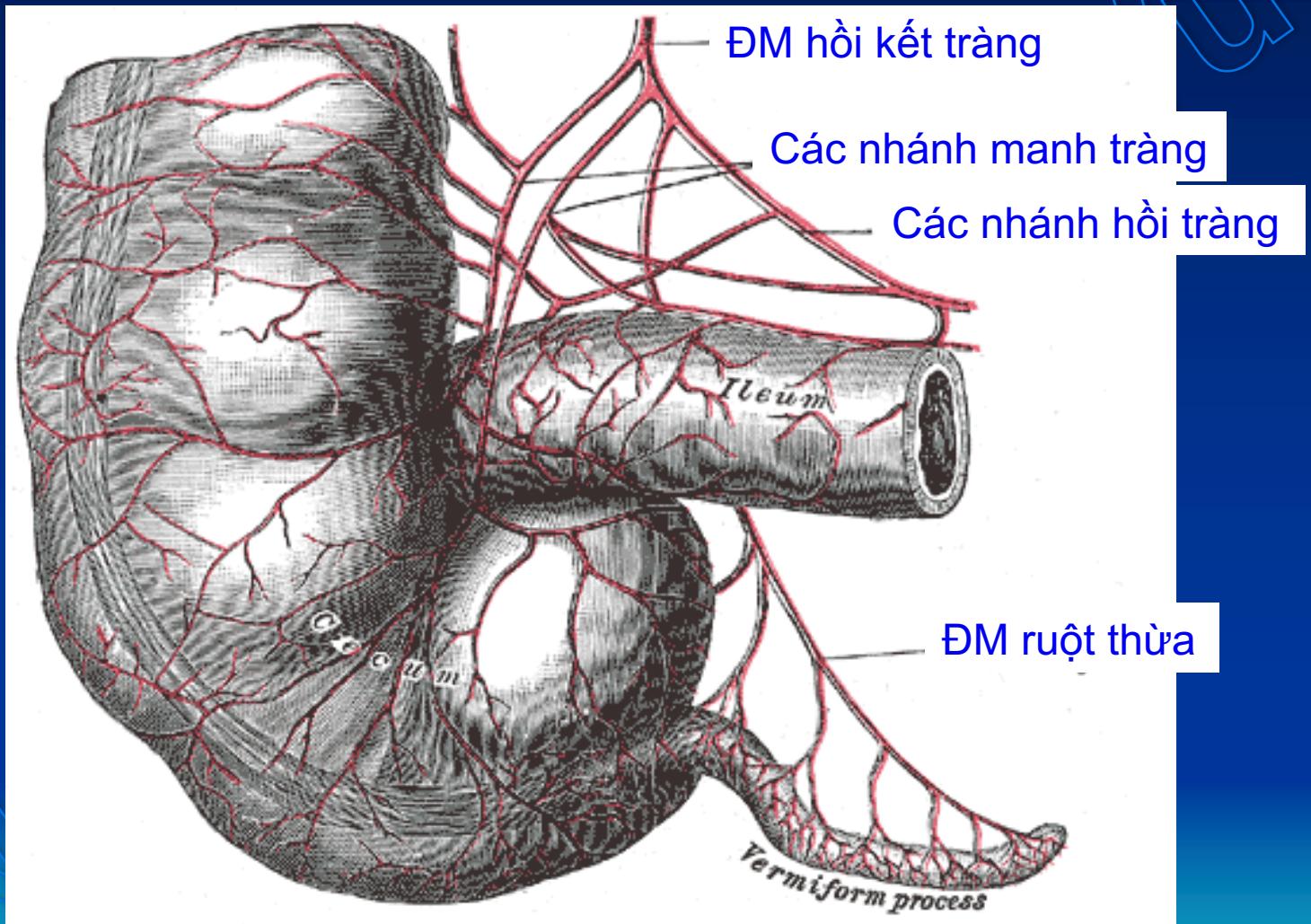

ĐM két tràng giữa

ĐM két tràng phải

ĐM hồi két tràng

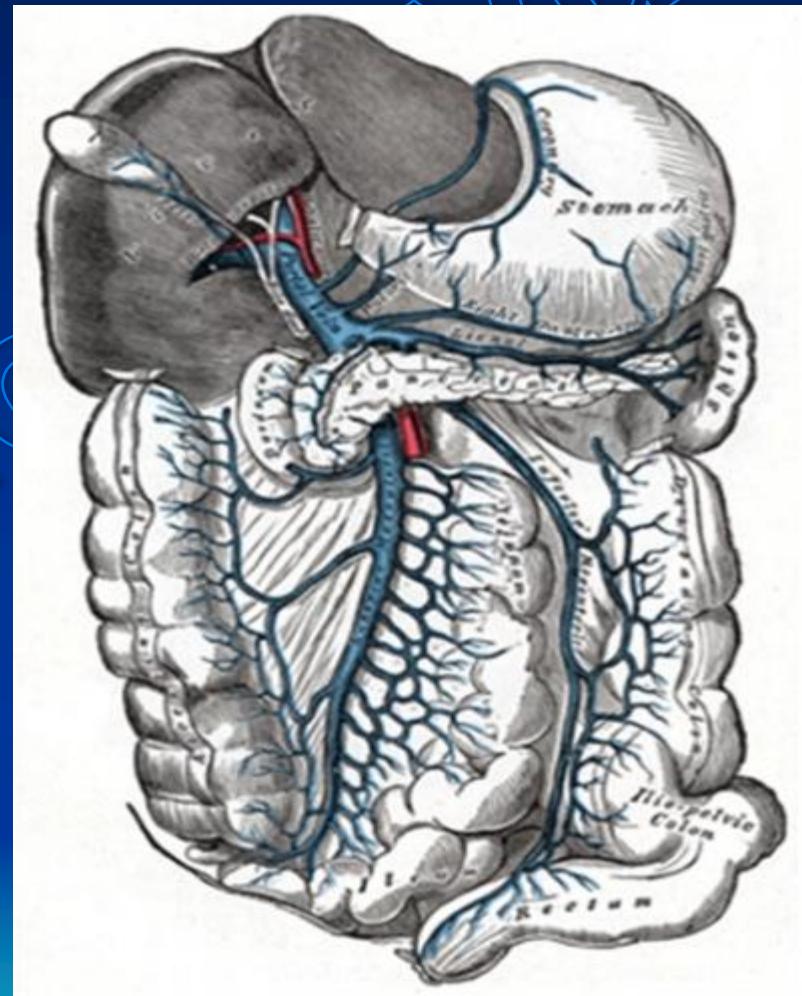

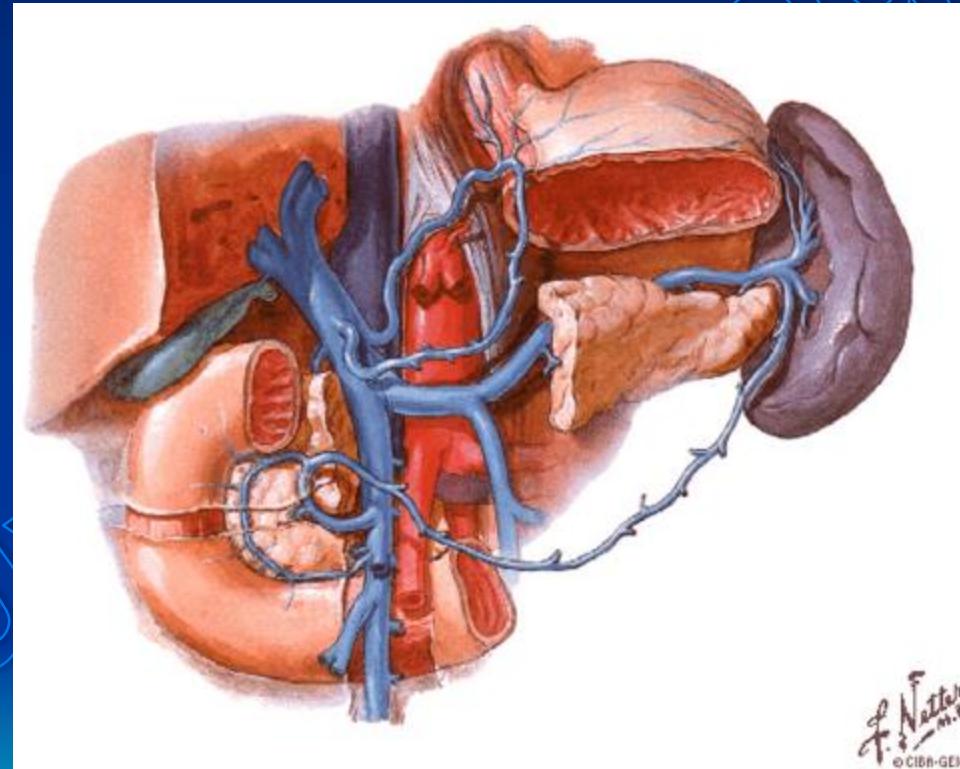
Tĩnh mạch mạc treo tràng trên

Cùng TM lách hợp thành TM cửa.

Nguyen Hoang

Ngu

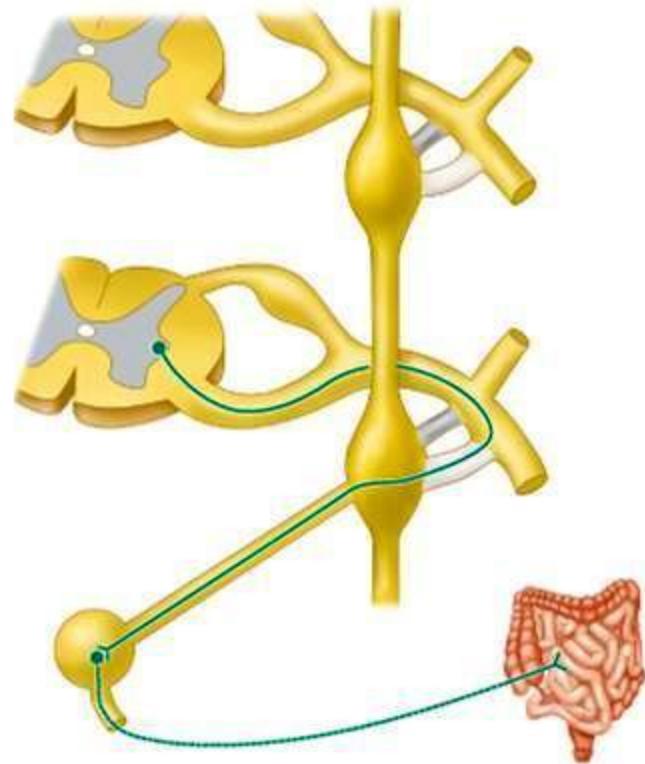

VU

Dr. Vu

Thần kinh

VŨ

Copyright © Pearson Education, Inc., publishing as Benjamin Cummings.

Giao cảm

Copyright © Pearson Education, Inc., publishing as Benjamin Cummings.

Đối giao cảm

Dr. Vũ

TÓM TẮT

- Ruột non là tạng rỗng gồm ba phần: tá tràng, hống tràng, hòi tràng; hầu hết di động và nằm ở tầng dưới rẽ mạc treo kết tràng ngang.
- Hống tràng và hòi tràng được treo vào thành bụng sau bởi mạc treo ruột non.
- Động mạch mạc treo ruột non cấp máu cho ruột non và nửa phải ruột già.
- Tĩnh mạch mạc treo ruột non hợp với tĩnh mạch lách thành tĩnh mạch cửa và đổ về gan.

Thông tin liên hệ:

TS. Nguyễn Hoàng Vũ

BM Giải phẫu học, Khoa Y, ĐHYD TPHCM

Email: vuhoangdr@gmail.com